

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon: 11-22, 11-23, 11-24
Izbrani sklerci: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon: 11-22, 11-23, 11-24
Podružnica: Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Račun: za ljubljanske pokrajine pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje: Italije Servizio Conti: Cori Post. No 11-3118
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglašje iz Ki Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izbraja vsak dan eno ponedeljka
Naročnina mala mesečno Lit 18.—,
za inozemstvo vključno s Ponedeljkom je
trome Lit 36.50

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5. — Telefon
11-22, 11-23, 11-24

Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Sovražnikove operacije proti kalabrijski obali Messinske ožine

35 angloameriških letal sestreljenih

Vrhovno poveljstvo. — Vojno poročilo št. 1196:

To roč je sovražnik, ki je v preteklih dnevih poskušal posamezne izkrcavalne akcije, katere so bile takoj zavrnjene, začel v širšem obsegu operacije proti kalabrijski obali Messinske ožine.

Konvoji na morju in ladje, zasidrane v pristaniščih v Catani in Angusti, so bile učinkovito napadene od nemških letal.

Na Trident, Bologno, Bolzano in na oko-

lico Neaplja so oddelki sovražnih letal odvrgli številne bombe in povzročili škodo posebno v Bologni.

Včeraj je anglo-ameriško letalstvo izgubilo vsega 35 letal: 7 letal so zbuili italijanski lovci, 19 nemški lovci, 6 protiletalsko topništvo in 3 protiletalski topovi z motor-nih splavov. Z vojnih akcij zadnjih dni se ni vrnilo 6 naših letal.

General Ambrosio.

Ljudstvo odobrava pobudo sv. očeta

Vatikan, 2. sept. s. »Osservatore Romano« objavlja: Iz pokrajin in iz inozemstva poročajo, da je novi zgovorni dokaz papeževga dela za mir in pravico med ljudmi, vzbudil povsod, zlasti pa med ljudstvom, ki najbolj trpi zaradi vojne, najbolj vnet pristane in neizbrisne dokaze splošne hvaležnosti.

Papeževe simpatije do italijanskih mest

Rim, 2. sept. s. »Osservatore Romano« se spominja vsega, kar je papež storil pred štirimi leti, da bi preprečil izbruh nove vojne. List tudi navaja, kolko je sv. oče storil v korist ljudstva, prizadetega od letalske vojne. Med italijanskimi mesti, ki so bila prizadeta in jim je papež ob vsakem napadu dajal očne dokaze svoje ljubezni z znatnimi darovi, so razen Rima še Genova, Turin, Milan, Napoli ter mnogo drugih mest. (Ultimo notizie.)

Množica vencev na krsto kralja Borisa

Sofija, 2. sept. s. Zaradi številnih delegacij in ogromne množice, ki prihajajo z vseh področij Bolgarije v Sofijo, da se poklonijo ob krsti kralja Borisa in položijo vence ter cvetlice na katafalk v baziliki sv. Aleksandra Nevskega, je sekcijski protokola ministrstva za zunanje zadeve in bogoslovje odredila, da se venci lahko polagajo podnevi in ponoči in da delegacije, ki jih prinašajo ne smejo šteti več ko 5 oseb. Dotok množice je bil sinoči neprekinjen do 2. ure. Tedaj so pa pričele pred krsto kralja — Zedinitelja defilirati čete sofijske garnizije, ki so se zbrale na cestah okrog bazilike. Ob 5. uri so čete odkorakale zopet v vojašnice. Pričeli so že pripravljati ceste okrog bazilike, po katerih bo šel v nedeljo žalni sprevod. Po ulicah so razmestili črne zastave. Od danes zjutraj nosijo vsi Bolgari na obleki žalni trak.

Kraljevska družina ob krsti

Sofija, 2. sept. s. Kraljica Ivana, princ Ciril, princesa Evdoksija in princesa Mafalda so se danes ponoči podali v baziliko sv. Aleksandra Nevskega in se še enkrat poklonili pred krsto kralja Borisa. Kralj Simeon II. in princesa Marija Lujza sta ob spremstvu kraljice Ivane in princeze Mafalde položila na sarkofag gorske cvetlice, katere je pokojni kralj toliko ljubil.

Visoka rumunska odlikovanja italijanskih poveljnikov

Bukarešta, 20. sept. s. Z danes objavljenim dekretom je kralj Mihail na predlog Konduktorja, poveljnika rumunskih orožarskih sil, odlikoval z visokim odlikovanjem za vojaško hrabrost naslednje italijanske generale, ki so poveljevali enicam na vzhodni fronti: maršala Giovannija Messeja z velikim križem reda rumunske krone z meči in z znakom vojaške kreposti, divizijskega generala Marazzana in Pellegrija Carla s komendo istega reda z meči in znakom vojaške kreposti.

Argentinski letalsko-pomorski ataše v Italiji

Buenos Aires, 3. sept. s. Listi poročajo o imenovanju polkovnika Armanda Raggia za letalsko-pomorskega atašea v Italiji, ki bo v kratkem odpotoval v Rim.

Podaljšanje trgovskega sporazuma z Madžarsko

Budimpešta, 3. sept. s. Uradno poročajo, da je bil italijansko-madžarski trgovinski sporazum, ki je zapadel 31. avgusta t. l. avtomatično podaljšan do 31. decembra 1943.

Turčija trdno vztraja pri nevtralnosti

Bern, 3. sept. s. Ankarški poročevalec lista »Gazette de Lausanne« obvešča, da v pristojnih krogih turške prestolnice vztrajajo ob političnem pregledu o priliki narodnega praznika in poslednjega govora predsednika vlade tudi ob vstopu v peto leto vojne pri trdnem značaju politike turške nevtralnosti, ki drži državo izven trpljen in tako uspeva, kakor nikdar doslej, v svojih diplomatskih nalogah. V Ankari smatrajo, da še mnogo nevarnosti ogroža evropske nevalne narode. Zato ima Turčija še prav posebno poslanstvo, da namreč brani red na balkanskem področju in da predstavlja koristni del evropskih držav, ki so dobre volje in ki hočejo samo varovati svojo pravico do miru in dela.

Ankara, 2. sept. s. Turška vlada je odgovorila na noto angleške, ameriške in sovjetske vlade glede vprašanja političnih beguncev. Čeprav vsebina odgovora ni znana, se trdi da odgovor sledi na strogem tolmachenju mednarodnega prava, ki ureja to vprašanje.

Konec političnih počitnic

Carigrad, 2. sept. s. Predsednik republike je zapustil Carigrad, kjer je prebil počitnice, in se je vrnil v Ankaru.

Ankara, 2. sept. s. Velika narodna skupščina bo zaključila počitnice in pričela zopet z delom 6. septembra.

Carigrad, 2. sept. s. Zunanji minister Menemendzogli bo prihodnji terek pred narodno skupščino in parlamentarno skupnjo ljudske stranke podal obširno poročilo o mednarodnem položaju.

Železniška nesreča v Iraku

Carigrad, 2. sept. s. Iz Bagdada poročajo o hudi železniški nesreči, ki se je pripetila na kolodvoru Aheirtem. Vlak iz Bagdada je zavozil v vlak na kolodvoru. Doslej so našli dva mrtva in 23 ranjenih.

Ponovni sovjetski napadi odbiti v trdovratnih bojih

Težke borbe ob Miusu, pri Harkovu, Sevsku in Vjazni
Gigantska materialna bitka pri Orlu

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 3. sept. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na južnem odseku vzhodne fronte so bili tudi včeraj ponovni napadi sovjetov v prostorih zapadno od Miusa in posebno zapadno od Harkova v trdovratnih in spre-meh polnih bojih odbiti. Lastna oklopna vozila so presenetljivo vdrli v sovražne pripravljene postojanke ter uničila 29 topov in več sovražnih oklopnih vozil.

Na srednjem frontnem odseku so v teku nadaljnji težki boji na področju pri Sevsku, južnozapadno in zapadno od Vjazme.

V današnjih jutranjih urah so pristale angleške čete na južnozpadni konici Kalabrije. Boji z nemškimi in italijanskimi zaščitnicami so v teku.

Oddelki nemških letal so podnevi in ponoči napadali ladijske cilje ob vzhodni obali Sicilije in na morju zapadno od Alžira. Več sovražnih prevoznih ladij je bilo zadetih z bombami težkega kalibra. Nemški lovci so včeraj pri Neaplju sestrelili 18 sovražnih letal.

Letalstvo in vojna mornarica sta nad obalnim področjem zasedenega zapadnega ozemlja in nad Atlantikom sestrelila 12 letal.

Nekaj sovražnih letal je ponoči izvedlo motilne polete nad zapadno Nemčijo.

Po več tednov trajajočih težkih bojih

Sovjetska ofenziva je dosegla svoj višek

Sovražnik si ni nikjer priboril važnejših uspehov

Berlin, 2. sept. V sedanji fazi vojnih operacij na vzhodni fronti, piše vojaški so-trudnik nekega monakovskega lista, se ne smemo dati motiti po podrobnosti. Moramo namesto tega gledati celotno sliko položaja ter opustiti vse, kar ima epizodni značaj. Ako na ta način presojamo položaj, dobimo naslednje zaključke:

1. Sovjetska ofenziva ni dosegla obsega toliko obteganega valjarja, čeprav je nedvomno že prišla do svojega vrhunca.

2. Tudi to fazo obeležuje izvestna stalnost. Na vsak način se ne more govoriti o premikljavi vojni.

3. Vsaka opasnost obkolitve je odstranjena. Nemcem se je posrečilo tudi v izredno težkih okoliščinah ločiti se od neprijatelja ter pustiti strateško praznino, ki je sadostna, da onemogoča sovražniku doseg res važnih uspehov.

4. Tudi na odseku pri Taganrogu ni prišlo do uničevalne bitke, niti v še tako majhnem obsegu. Glavina nekaterih odre-zanih enot se je lahko rešila deloma po kopnem, deloma po morju.

5. Središče borbe je in ostane na južnem odseku. Če kje, bi Rusi lahko tu dosegli važne uspehe, namreč obkolitev nemških čet, ki operirajo v Doneški kotlini. Ravno zato so Nemci osvojili taktiko elastične obrambe v skladu z zahtevami strateške realnosti.

6. V splošnem je zaključek ta, da je dovolj razlogov za popolno zaupanje tudi v pogledu manjših dogodkov. Ena stvar pa je vsekakor gotova, to je, da se sovražniku ne bo posrečilo prodreti v glavne utrdbe evropske trdnjave. (Ultimo notizie.)

Odlikovanje hrabrih Berlinčanov in Berlinčank

Berlin, 2. sept. s. Minister dr. Göttele je v svojstvu berlinskega pokrajinskega vodje odlikoval z vojnim zaslužnim križem prvega razreda z meči 58 Berlinčanov in Berlinčank raznega poklicnega in socialnega položaja, ki so se izkazali v noči na 24. avgust z junaškim zadržanjem med terorističnim napadom angleškega letalstva. Minister je tolačil hvaležnost prebivalstva za življenja in premoženje, ki so ga ti hrabri ljudje rešili.

Varnostni ukrepi na Portugalskem

Lizbona, 3. sept. s. Nocoj je bilo objavljeno oficijno poročilo iz predsedstva vlade, v katerem se v zvezi z nedavnimi vojaškimi ukrepi na Portugalskem ugotavlja o neke podrobnosti, da bi se preprečilo ugaibanja in alarmantne govorice v državi in v inozemstvu. Poročilo pravi predvsem, da so poslednje nabave vojnega gradiva v znatnih količinah omogočile ministrstvu vojne in mornarice, da uspešneje kakor doslej poskrbi za vojaško obrambo. Proti koncu septembra in v oktobru bodo že mo-goči skupni manevri za razvrstitev kadrov in izvežbanje čet. Istočasno se bodo izvršile večje civilne in vojaške obrambe v vsej državi pod vodstvom portugalske legije in drugih organizmov.

Četudi je mogoče predvidevati, pravi dalje vladno sporočilo, da se položaj Portugal-ske glede vojne ne bo spremenil, so se-danje mednarodne prilike in z njimi zveza-ne nevarnosti tolikšne, da narekujejo narodno večjo resnost in vladam večjo skrb-not pri razvijanju njihovih obrambnih pri-prav, ki bi se mogle pokazati potrebne tako proti zunanjim sovražnikom, kakor proti notranjim činiteljem, ki bi skrivaj skušali narod razkrožiti. Razen tega se po-treba po ojačenju obrambe vsiljati tudi za to, da bi se povečale garnizije v portugal-skih kolonijah spričo približevanja boljše k tem področjem.

Predvsem pa se čuti potreba, da se iz-menjajo oddelki, ki čuvajo portugalska prekomorska ozemlja.

Poročilo naposled ugotavlja, da je treba smatrati vojaške pokrete, kakor se sedaj

v loku pri Orlu javljajo sedaj po končani načrtni izpraznitvi tega loka naslednje:

Pod poveljstvom maršala von Klugeja in generalnega polkovnika Modela stoječi od-delki vojske, uspešno podprti od letalstva in protiletalskega topništva pod poveljstvom generalnega polkovnika viteza Greima, so v loku pri Orlu izvajali ma-terialno bitko največjega obsega proti koncentraciji 12 sovjetskih armad. Tem ni uspelo, da bi prodre skozi nemško fronto. Ob junaškem odporu naših čet so se vsi sovražni napadi izjalovili.

Izgube sovražnika so zelo visoke. Ujetih je bilo nad 14.000 ujetnikov, uničenih 5114 oklopnih vozil in 854 topov, sestreljenih pa 2119 letal. V tej veliki obrambni bitki so se posebno odlikovale 6. rensko-festalska, 31. dolnje - saška, 36. pehotna rensko - palatinska, 10. oklopna spodnje - badenska - gornje palatinska, četita oklop-na menško - badenska, 78. zapadno bavar-ska napadalna motorizirana divizija.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 3. sept. s. Finsko vrhovno po-veljstvo poroča: V zadnjih 24 urah so bombniki uspešno zadeli železniške naprave za sovjetskim vojnimi črtami in so med drugim pognali v zrak neki viadukt s pro-letalskimi baterijami, ki so ga ščitile. Na kopnih bojihših ni nič novega.

40.000 poletov ene same letalske jate

Berlin, 2. sept. s. Nemška poluradna agencija javlja, da je nemška letalska jata pod poveljstvom podpolkovnika Litzmana, ki operira na vzhodni fronti, te dni dovršila svoj 40.000 polet.

Zmagovita pomorska bitka pred Dunkerquom

Berlin, 2. sept. s. Preteklo noč je prišlo pred Dunkerquom do spopada med nem-skimi pomorskimi silami in skupnjo an-gleških motornih torpednih čolnov. Po prvih udarcih si sovražne enice dolgo miso upale več napasti nemških konvojov na tem področju. Odtegnile so se preciznim strelom nemških topov in pobegnile, zaščitene z umetno meglo.

Orjaški peklenski stroj v gibraltarski smodnišnici

Tanger, 3. sept. s. Na nekem bodniku največje smodnišnice v Gibraltarju so našli ogromno bombo z aparatom za tempiranje. Preiskava je ugotovila, da bi bomba že čez pol ure eksplodirala. Če pa bi eksplodirala, bi pognala v zrak smodnišnico in pol gibraltarske trdnjave. Peklenski stroj so odkrili zaradi izdaje nekega delavca, udeleženega pri komplotu, ki je pripravil atentat. Zdi se, da se je zadnji dan usil ustrah, nekateri pa tudi mislijo, da je izdal to-varše, ker je pričakoval visoko nagrado. V potrditev te govorice navajajo okoliščino, da so oblasti v trdnjavi dovolile izdajalcu privilegij, da sme neprekinjeno bivati v Gibraltarju, kakor tudi to, da ga sme ob-skati njegova družina enkrat na teden, kar je sicer prepovedano vsakemu drugemu. Doslej so aretirali 38 delavcev iz La Linee in Algecirasa, ki so že dolgo delali v trdnjavi, da bi ugotovili krivce.

Eksplodizija v švedski tovarni

Stockholm, 3. sept. s. Strašna eksplozija se je pripetila v neki tovarnici za lušče-nje olja v Karlshammu na švedskem, 20 delavcev je bilo ranjenih, dva pa mrtva. Neznani so vzroki eksplozije.

Odnosi z Rusijo so glavna skrb Anglosasov

Trenja v angleški javnosti glede načel britanske zunanje politike — Povratek k politiki prejšnjih stoletij

Lizbona, 3. septembra Po svojem prходу v Belo hišo je Churchill sporočil, da bo ostal v Washingtonu več dni. Uradniki Bele hiše so izjavili, da bosta Churchill in Roosevelt nadaljevala z nekaterimi vojaškimi razgovori, začetimi v Quebecu. Churchillov prihod ne pomeni začetka novega sestanka, temveč zaključek razgovorov v Kanadi.

Državni tajnik za zunanje zadeve Cordell Hull je izjavil novinarjem, da se strinja s Churchillom, da si je treba vroče želei trojno konferenco zunanjih ministrov Velike Britanije, Zedinjenih držav in Sovjetske zveze. Pripomnil pa je, da mu trenutno posli ne do-puščajo, da bi se podal v London. Končno je dejal, da še ne ve, kje se bo vršila trojna kon-ferenca v primeru, da se zanjo odločijo.

Po veliki pozornosti, s katero se v javnosti zasledujejo razgovori med Edenom in Maj-skim, je mogoče sklepati, da je trenutno glavno vprašanje zaveznikov vprašanje odnosov z Rusijo. To poudarja tudi »Times«. To vprašanje po mnenju lista najnujnejši problem, ki ga morajo zaveziki čim prej rešiti. (Ultimo Notizie.)

Bern, 2. sept. s. Razni krogi v Londonu se vprašujejo, ali je potrebno evropsko ravnanje, tako javlja neki dopis lista »Gazette de Lausanne« iz Londona. V tem dopisu se naglašja, da se po štirih letih vojne zopet pojavljajo tendence za povratek k osnovnim zakonom angleške zunanje politike 18. in 19. stoletja, to je k ravnovešju sil. Tudi teorijo o bloku starih, o bo-docih osnovnih točkah mednarodnega reda, revidirajo po izkustvih v zadnjih mesecih z večjo stvarnostjo. Ne odklanjajo v naprej misel konzorcija starih velesil, toda obenem pričenjajo poudarjati potrebo po ravnovešju med raznimi narodnimi in imperijal-nimi interesi, dočim se je doslej bolj ali manj zavestno preziralo pojmovanje skladi-ja med angleškimi, ameriškiimi, ruskimi in kitajskimi interesi, ki naj bi zajamčilo svetovni mir.

S tega vidika je treba posmatrati zadnji uvodnik lista »Daily Mail«. Ta članek vzbuja pozornost ker je list doslej, v nasprotju z levičarskimi listi, zavzemal neugodno sta-lišče glede temeljite proučitve vojnih in mirovnihih ciljev ter se je omejeval na ko-mentiranje dnevnih dogodkov. Članek na-stopa za odločno obrambo narodnih intere-sov Anglije. Skušaj ugotoviti skupnost teh interesov, med katerimi navaja na prvem mestu narodno čast. Anglija, pravi »Daily Mail« mora predvsem držati besedo, ki jo je dala pred vojno zavezniškemu narodom, če noče, da bo v Evropi osamljena. Naprtila si je n. pr. dolžnost vzpostaviti neodvisnost Poljske in sicer celotne Poljske in ne samo njene polovice. Po tem članku so interesi Anglije isti kakor pred nekaj stoletji. Sme-ter Anglije v tej vojni, kakor v številnih prejšnjih vojnah, je njena varnost in za-

radi tega namerava odstraniti v Evropi sleherni oblast ene same sile ali ene sku-pine sil. Ta interes političnega ravnovesja se ne tiče samo zapada, temveč tudi ev-ropskega vzhoda. So pa tudi Angleži, ki menijo, da se politika evropskega ravnovešja ne more danes več nadaljevati po starih metodah, temveč se mora nadome-stiti s politiko kontinentalnega edinstva.

Posveti v Washingtonu

Buenos Aires, 1. sept. s. Ameriški državni podtajnik Hull je izjavil novinar-jem, da je sporazumen s Churchillom, da si je zelo želeli konferenco zunanjih mi-nistrov Anglije, Amerike in Rusije. Dodal je, da se zdaj ne more podati v London, in rekel končno, da ne ve, kje bo ta kon-ferenca, če bi se sklenilo, da se vrši.

Bern, 2. sept. s. Razgovori, ki so se da-nes začeli v Washingtonu med Churchillom in Rooseveltom, se bodo tikali nasled-njnih točk: 1. odnosov do Rusije, 2. po-litičnih vprašanj, ki jih bo postavil razvoj vojaških operacij, kakor so v načrtu, 3. vojna vprašanja, ki se tičejo zlasti Evrope. Smatrajo, da bo Churchill odgovoril na poslanico papeževu ter da bo ostal v Washingtonu samo dva ali tri dni.

Razočarani Američani

Buenos Aires, 2. sept. s. Komentarji ameriškega tiska k Churchillovemu govoru soglasno naglašajo, da je govor nedoločen. Izražajo veliko razočaranje in pripominja-jo, da Churchill po dolgem čakanju in po odgovitvi govora, ki je vzbudilo upanje v kako važno naznanilo, ki naj bi razčistilo težko ozračje po konferenci v Quebecu, ni povedal nič novega ne z vojaškega in ne s političnega področja. V ponovni zatrditvi glede poizkusov za ureditve sestanka med angleškim, ruskim in ameriškim zunanji ministrom, ki naj bi pripravili se-stanek med Churchillom, Rooseveltom in Stalinom, vidijo ameriški politični opazo-valci novo potrdilo za svoje prepričanje, da obstojajo med Rusijo in Anglosasi nasprotstva.

Rooseveltov zaupnik napoveduje še dolgo vojno

Stockholm, 2. sept. s. V »American Magazinu« je vplivni Rooseveltov svetovalec Harry Hopkins objavil članek, v katerem za-trjuje, da po njegovih računih ne bo vojne konec pred letom 1945, in to pod pogojem, da zavezniki ne izgubijo sodelovanja z Rusi-jo, v katerem primeru je treba računati še na petletno vojno Hopkins razčlenjuje sedanjo moč Osi ter pravi, da je mogoče navzlic hu-dim bombardiranjem vojno proizvodnjo Osi zmanjšati kvocientu za 10 odstotkov

